

Zelena prognoza za 1.7.2019. - O KROMPIROVOM MOLJCU I MERAMA KONTROLE OVE ŠTETOČINE KOJE JE NEOPHODNO PREDUZETI U OVOM PERIODU

FAZE KROMPIRA

NA PODRUČJU VOJVODINE USEVI KROMPIRA NAMENJENI ZA JESENJU PROIZVODNJU SE NALAZE U FAZI RAZVOJA PLODA.

SLIKA 1. USEV KROMPIRA

KROMPIROV MOLJAC (*Phthorimaea operculella*)

KROMPIROV MOLJAC JE KOSMOPOLITSKA VRSTA I POZNATA JE KAO VAŽNA ŠTETOČINA KROMPIRA ŠIROM SVETA, DOK POSEBNE PROBLEME PRIČINJAVA U TOPLIJIM PROIZVODNIM REGIONIMA.

U POSLEDNJIH NEKOLIKO GODINA, SA KLIMATSKIM PROMENAMA I PORASTOM TEMPERATURA NA NAŠEM PROIZVODNOM PODRUČJU, KROMPIROV MOLJAC PREDSTAVLJA VELIKI PROBLEM U PROIZVODNJI KROMPIRA. IAKO JE NJEGOVA ŠTETNOST DOMINANTNO VEZIVANA ZA JUŽNE KRAJEVE NAŠE ZEMLJE, OD PRE NEKOLIKO GODINA POSTAJE SVE ZNAČAJNIJI PROBLEM U PROIZVODNJI KROMPIRA I NA PODRUČJU VOJVODINE.

SLIKA 2. ODRASLA JEDINKA KROMPIROVOG MOLJCA

KROMPIROV MOLJAC ŠTETE NANOSI USEVIMA KROMPIRA TOKOM VEGETACIJE U POLJU, ALI U POVOLJNIM USLOVIMA SKLADIŠTA NASTAVLJA SVOJ RAZVOJ I POVEĆAVA ŠTETE NA KRTOLAMA.

NA NAŠEM PROIZVODNOM PODRUČJU, NAJVEĆE ŠTETE KROMPIROV MOLJAC PRAVI NA KRTOLAMA. ŽENKE POLAŽU JAJA OKO BILJAKA NA ZEMLJU, STABLIKU, NA I U OKCA NA KRTOLAMA. ISPILJENE LARVE SE UBUŠUJU I PRAVE HODNIKE, GALERIJE KROZ NAPADNUTE KRTOLE. OVAKO NAPADNUTE KRTOLE GUBE TRŽIŠNU VREDNOST, VEOMA BRZO PODLEŽU NAPADU PATOGENA I PROPADAJU. U PROIZVODNJI SEMENA, OŠTEĆENJA NA OKCIMA KRTOLA DOVODE DO SMANJENJA KLIJAVOSTI KRTOLA U NAREDNOJ SEZONI.

SLIKA 3. ŠTETE NA KRTOLAMA OD KROMPIROVOG MOLJCA (FOTOGRAFIJA IZ 2015. GOD)

RAZVIJA VIŠE GENERACIJA GODIŠNJE. U PROTEKLIM NEKOLIKO GODINA NA NAŠEM PROIZVODNOM PODRUČJU RAZVIJA PET GENERACIJA U POLJU. UKOLIKO SE UNESE SA KRTOLAMA U SKLADIŠTE BEZ REGULISANE TEMPERATURE, NASTAVLJA SVOJ RAZVOJ I MOŽE DA RAZVIJE JOŠ 2 – 3 GENERACIJE.

NA FEROMONSKIM KLOPKAMA KOJE SU POSTAVLJENE U USEVIMA KROMPIRA REGISTRUJU SE ULOVI ODRASLIH JEDINKI KROMPIROVOG MOLJCA. NA PODRUČJU VOJVODINE U TOKU JE LET LEPTIRA DRUGE GENERACIJE OVE ŠTETOČINE.

HEMIJSKE MERE ZAŠTITE U SUZBIJANJU KROMPIROVOG MOLJCA PREDSTAVLJAJU SAMO KOREKTIVNE MERE, A ZA USPEŠNU ZAŠTITU USEVA KROMPIRA OD OVE ŠTETOČINE KLJUČNA JE PRIMENA SVIH RASPOLOŽIVIH AGROTEHNIČKIH MERA.

U OVOM PERIODU PREPORUČUJU SE PREVENTIVNE MERE KONTROLE KOJE PODRAZUMEVAJU:

1. STALNO ODRŽAVANJE BANKOVA KAKO BI SE SPREČILO STVARANJE PUKOTINA I ZAŠTITILE KRTOLE POD ZEMLJOM,

2. ODGOVARAJUĆE NAVODNJAVANJE KOJE DOPRINOSI ODRŽAVANJU KOMPAKTNOSTI BANKOVA,
3. PRAĆENJE PORTALA PROGNOZNO-IZVEŠTAJNE SLUŽBE ZAŠTITE BILJA RADI PRAVOVREMENE PRIMENE HEMIJSKIH MERA KONTROLE.